

WERKGROEP (OPSPORINGS-)BEVOEGDHEDEN

TUSSENRAPPORTAGE INZAKE UITWERKING MAATREGELEN UIT DE BRIEF WIJN/RUTTE

Oktober 2004

In de Illegalennota worden maatregelen genoemd ter bestrijding van illegaliteit. Een van de terreinen waarop maatregelen worden aangekondigd betreft illegale tewerkstelling.

In aanvulling hierop hebben de Staatssecretarissen Rutte en Wijn op 23 april jl. een brief aan de TK gestuurd over de aanpak van fraude en illegaliteit in de uitzendbranche. In deze brief zijn de maatregelen uitgewerkt die in de Illegalennota zijn aangekondigd.

In deze brief worden maatregelen genoemd die moeten leiden tot een grotere effectiviteit in controle en toezicht in het kader van de interventieteams door:

1. te zorgen voor het kruiselings toepassen van de huidige bevoegdheden van de deelnemende organisaties - op SZW-terrein - in interventieteamverband;
2. het op elkaar afstemmen van bevoegdheden op de drie terreinen fiscaal, SZ en Wav;
3. het zorgen voor aanwezigheid van bevoegdheden in het interventieteam om te kunnen doorpakken bij het aantreffen van illegaal werkende personen. In de brief van 23 april 2004 wordt gewezen op de noodzaak van intensivering van de samenwerking tussen Arbeidsinspectie en Vreemdelingenpolitie. De AI richt zich bij werkplekcontroles op de werkgever. Alleen de Vreemdelingenpolitie kan een aangetroffen illegaal staande houden. SZW zal in overleg met de betrokken departementen onderzoeken of uitbreiding van bevoegdheden voor inspecteurs om onderzoek te doen naar de identiteit van de persoon wenselijk is.
4. het wegnemen van belemmeringen voor gegevensuitwisseling in het interventieteam, binnen de grenzen van de privacywetgeving.

Beoogd resultaat van de werkgroep

Beoogd eindresultaat van de werkgroep is het formuleren van een voorstel waarin de maatregelen die moeten leiden tot het wegnemen van belemmeringen in het optreden van interventieteams, zo concreet mogelijk zijn uitgewerkt.

Samenstelling van de werkgroep

In de werkgroep zijn vertegenwoordigd Arbeidsinspectie, SIOD, UWV, SVB, OM, Gemeenten (Landelijk Contact Sociale Recherche) en UB (voorzitter).

Het ministerie van Justitie volgt de vorderingen op afstand en neemt deel, indien daar aanleiding toe is. Tot op dit moment is dit nog niet gebeurd.

Tijdschema

Het voorlopige tijdschema van de werkgroep is:

- juni: 1e bijeenkomst (vaststellen gemeenschappelijk vertrekpunt en afspraken maken over de te nemen acties)
- oktober: tussenrapportage
- december: eindrapportage met voorstel voor maatregelen ter verbetering effectiviteit van interventieteams

De werkgroep is tot nu toe in totaal vier keer bijeen geweest.

Werkwijze

In de werkgroep is besloten is om eerst de bevoegdhedenproblematiek intern, binnen SZW aan de orde te stellen. Hierin zijn de onderdelen 1 en 3 uit de brief van Wijn/Rutte aan de orde gekomen.

Nadat hierover binnen de werkgroep duidelijkheid is ontstaan zal de Belastingdienst worden benaderd in verband met het afstemmen van bevoegdheden in relatie tot fiscaliteit (onderdeel 2). Dit onderdeel is nog niet in de werkgroep behandeld.

De tussenrapportage heeft betrekking op de resultaten uit de werkgroepbesprekingen over de voorgestelde maatregelen 1 en 3 uit de brief Wijn/Rutte.

Knelpunten in optreden van interventieteams vanuit taakveld SZW

In de brief Wijn/Rutte zijn onder meer de volgende maatregelen voorgesteld:

1. zorgen voor het kruiselings toepassen van de huidige bevoegdheden van de deelnemende organisaties - op SZW-terrein - in interventieteamverband;
3. het zorgen voor aanwezigheid van bevoegdheden in het interventieteam om te kunnen doorpakken bij het aantreffen van illegaal werkende personen.

De werkgroep heeft vastgesteld dat in de brief Wijn/Rutte de maatregelen die moeten leiden tot het wegnemen van belemmeringen, worden gezocht in het opheffen van belemmeringen bij het toepassen van bevoegdheden waarover de diverse partners beschikken, in interventieteamverband.

Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen controlebevoegdheden en opsporingsbevoegdheden

De werkgroep kwam na enige discussie, mede naar aanleiding van een presentatie van de toenmalig projectleider van het WIT, tot het standpunt dat de oplossing voor de in de praktijk ervaren knelpunten in het optreden van interventieteams niet bij voorbaat alleen moet worden gezocht in het aanpassen van bevoegdheden van de respectievelijke partners.

Er kunnen andere oplossingen denkbaar zijn, afhankelijk van de aard van het probleem en van de situatie waarin het speelt.

De leden van de werkgroep hebben daarom elk eerst geïnventariseerd:

- over welke bevoegdheden men beschikt;
- de knelpunten waar men in de praktijk van interventieteams tegenaan loopt;
- een aanduiding van een mogelijke oplossingsrichting (b.v. anders inzetten van bevoegdheden, afspraken tussen organisaties, toedelen van meer bevoegdheden)

Op grond van de inventarisatie en de informatie uit het veld heeft de werkgroep 5 knel- en vraagpunten onderscheiden die van invloed zijn op het effectief optreden van de interventieteams

Omschrijving van de knelpunten

1. Capaciteit (Vreemdelingen-)politie;
2. Vaststelling van de identiteit van arbeidskrachten;
3. Optreden van het interventieteam in de situatie waarin tijdens een interventie-actie een of meer diensten niet vertegenwoordigd zijn.

4. 'Meeliften' op de bevoegdheden van een ander lid van het interventieteam tijdens een actie.
5. Vervolgingsbeleid m.b.t. WID (55 SUWI en 447^e Wetboek van Strafrecht (vanaf 1/1/2005))

Voorlopige conclusies en aanbevelingen

Hieronder zijn de aanbevelingen weergegeven die de werkgroep op grond van de tot nu toe verrichte werkzaamheden heeft geformuleerd. Voor een nadere toelichting op en onderbouwing van de aanbevelingen wordt verwezen naar de tussenrapportage.

1. Met betrekking tot bevoegdheden:

- 1.1. het over en weer toedelen van elkaars bevoegdheden aan de partners in een interventieteam wordt niet als de meest praktische oplossing gezien om de effectiviteit van de interventieteams te vergroten;
- 1.2. het zogenaamde 'meeliften' op de bevoegdheden van collega-ambtenaren of het zich begeven op het taakveld van een andere dienst/instantie is juridisch niet toegestaan en daarmee geen begaanbare weg. Dit wordt echter in de praktijk, gegeven de mogelijkheid om wel met gemeenschappelijke vragenlijsten te kunnen werken, niet als een knelpunt ervaren.

2. Met betrekking tot vaststelling identiteit van tijdens acties aangetroffen werknemers:

- 2.1. Vreemdelingenpolitie deel laten uitmaken van het interventieteam (en evt. in de Landelijke Stuurgroep: dit levert bij de VP meer commitment op ten aanzien van interventieprojecten). Inzet van de (Vreemdelingen-)politie bij acties blijft onontbeerlijk, met name voor het vaststellen van de identiteit, overbrenging naar het politiebureau en verdere afhandeling van geconstateerde strafbare feiten.
- 2.2. Op landelijk niveau (bijvoorbeeld bij de Raad van Hoofdcommissarissen) aandacht vragen voor de beschreven problematiek. Eventueel bezien of het, op termijn, haalbaar is hier (in de vorm van een convenant) afspraken over te maken.
- 2.3. werkgevers verplichten de WID-administratie altijd op de werkplek ter beschikking te hebben, ook indien sprake is van ingeleende werknemers.
- 2.4. In elk projectplan als standaardprocedure opnemen dat een werkgever die geen of een onvolledige WID-administratie voert, wordt geverbaliseerd op grond van art. 55 SUWI.
- 2.5. vervolgen door het OM op grond van artikel 55 SUWI bij niet nakomen administratieplicht door werkgevers,
- 2.6. indien capaciteit (Vreemdelingen-)politie toereikend is, altijd overgaan tot aanhouding bij aantreffen valse identiteitsdocumenten, en
- 2.7. nader onderzoek te starten naar alternatieve vormen van identiteitsvaststelling, waarbij in ieder geval de onder A en B voorgestelde mogelijkheden worden betrokken.
- 2.8. in overleg met het betreffende Parket anticiperen op de in ontwikkeling zijnde richtlijn en aanwijzing.
- 2.9. alle boa's die aan interventieteams zijn verbonden, aanwijzen voor artikel 447^e Wetboek van Strafrecht en **desgewenst** voor artikel 55b Wetboek van Strafvordering.

3. Met betrekking tot de organisatie en planning van interventie-acties:

- 3.1. VP deel laten uitmaken van het interventieteam (en evt. in de Landelijke Stuurgroep: meer commitment)
- 3.2. Capaciteit van de VP per interventieproject inventariseren en plannen
- 3.3. het is van groot belang om in een vroeg stadium van de voorbereiding van de uitvoering van een project goede afspraken te maken met betrekking tot het tijdstip van acties,
- 3.4. stel een standaard-vragenlijst op met de vragen die in elk interventieproject aan de orde komen. Deze lijst kan vervolgens per project worden aangevuld met project-specifieke vragen.
Het hanteren van een gezamenlijke vragenlijst biedt voldoende perspectief om de effectiviteit van interventieteams op korte termijn te vergroten. Juridisch kleven hieraan ook geen bezwaren, mits bepaalde voorzorgen in acht worden genomen.
- 3.5. zo mogelijk moeten op een hoger, landelijk, niveau afspraken worden gemaakt met betrekking tot de inzet van de benodigde capaciteit van de (Vreemdelingen-)politie en het vergroten van commitment van de Vreemdelingenpolitie door deelname aan het overleg van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams; hier kan worden aangesloten bij het overleg dat AI en VP reeds voeren.

Vervolgtraject

De werkgroep is van oordeel dat zij op het punt is aangekomen waarop met de Belastingdienst moet worden gesproken over de gevolgen van bovengenoemde conclusies voor afstemming van bevoegdheden fiscaal, SZ en Wav (de tweede maatregel die in de brief Wijn/Rutte wordt genoemd).

Hiertoe zullen op korte termijn met de Belastingdienst afspraken worden gemaakt.

Daarnaast zal de werkgroep in het vervolgtraject bezien welke belemmeringen er in de gegevensuitwisseling tussen de deelnemers in het interventieteam nog zijn.